

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ระหว่างปี 2557-2560

(Country Strategy: The Republic of the Union of Myanmar 2014-2017)

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)

สารบัญ

	หน้า
1. ข้อมูลทั่วไปของเมียนมาร์	1
1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	1
1.2 การเมืองการปกครอง	4
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของเมียนมาร์	5
2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	6
2.2 สถานะทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์	7
2.3 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศของเมียนมาร์	8
3. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย	13
3.1 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน	13
3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)	13
4. บทวิเคราะห์	15
5. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชา กับ เมียนมาร์	17
5.1 แนวทางการพัฒนาและความต้องการของเมียนมาร์	17
5.2 ผลการประเมิน โครงการของ สปป. กัมพูชา ที่ให้ความช่วยเหลือกับเมียนมาร์	18
5.3 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชา กับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560	19
5.4 การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	28

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ระหว่างปี 2557-2560

(Country Strategy: The Republic of the Union of Myanmar 2014-2017)

1. ข้อมูลทั่วไปของเมียนมาร์

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

(1) ที่ตั้ง เมียนมาร์ ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ภาคพื้นทวีป ละติจูดที่ 10 องศาเหนือและ 26-31 องศาเหนือ ลองจิจูดที่
92 องศาตะวันออกและ 101 องศาตะวันออก

(2) พื้นที่ เมียนมาร์มีพื้นที่ทั้งหมด 678,500 ตารางกิโลเมตร (พื้นดิน 657,740 ตาราง
กิโลเมตร พื้นน้ำ 20,760 ตารางกิโลเมตร) หรือมีขนาดประมาณ 1.3 เท่าของประเทศไทย มีชายฝั่งทะเล
ยาว 1,930 กิโลเมตร

(3) อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ	ติดกับจีน
ทิศใต้	ติดกับทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอล
ทิศตะวันออกเฉียงใต้	ติดกับ สปป.ลาว และไทย
ทิศตะวันตก	ติดกับอินเดียและบังกลาเทศ

(4) เขตแดนไทย-เมียนมาร์ เมียนมาร์มีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทย 2,401 กิโลเมตร ในพื้นที่ 10 จังหวัดของไทย (ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ดาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง) และ 4 รัฐ 1 เขต ของเมียนมาร์ (ได้แก่ รัฐฉาน รัฐกะยา รัฐกะเหรี่ยง รัฐมอญ และภาคตะนาวศรี)

(5) จุดผ่านแดนไทย-เมียนมาร์¹ ไทยและเมียนมาร์ผ่านจุดผ่านแดนถาวร 5 แห่ง จุดผ่อนปรน 14 แห่ง และจุดผ่านแดนชั่วคราว 1 แห่ง ได้แก่

จุดผ่านแดน	ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของเมียนมาร์
จุดผ่านแดนถาวร	1.	เชียงราย	- สะพานข้ามแม่น้ำสาย เขตเทศบาลแม่สาย อ.แม่สาย	- เมืองท่าจี้เหล็ก รัฐฉาน
	2.		- สะพานข้ามแม่น้ำสาย ต.สันผักอี้อ.แม่สาย	
	3.	ดาก	- บ.ริมเมย ม.2 ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด	- เมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง
	4.	ระนอง	- ด้านตรวจคนเข้าเมือง อ.เมืองระนอง - ท่าเทียบเรือสะพานปลา ต.บางรีน อ.เมืองระนอง - ปากน้ำระนอง ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง - ท่าเทียบเรือ บ.อันคามันคลับ จำกัด ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง	- เมืองเกาะสอง ภาคตะนาวศรี
	5.	กาญจนบุรี	- บ.พุน้ำร้อน จ.กาญจนบุรี	ด้านทิกิ
จุดผ่อนปรน	1.	เชียงราย	- ท่า บ.ปางห้า ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย	- เมืองท่าจี้เหล็ก รัฐฉาน
	2.		- ท่า บ.สายลมจอย ต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย	
	3.		- ท่า บ.เกาะทราย ต.แม่สาย อ.แม่สาย	
	4.	- ท่าดินดำ บ.ป่าแดง ม.5 ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย	- บ.ดินดำ จ.ท่าจี้เหล็ก รัฐฉาน	

¹ สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ 2556,

จุดผ่านแดน	ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของเมียนมาร์	
จุดผ่อนปรน	5.	เชียงราย	- บ.สบรวก ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน	- บ.เมืองพง จ.ท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน	
	6.	เชียงใหม่	- ช่องทางก๊วผาอก บ.อรุโณทัย ม.10 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว	- เมืองสาด รัฐฉาน	
	7.		- ช่องทางหลักแต่ง บ.เปียงหลวง ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง	- เมืองเต๊าะ รัฐฉาน	
	8.	แม่ฮ่องสอน	- ช่องทาง บ.ห้วยคั่นนุ่น ม.4 ต.แม่เงา อ.ขุนยวม	- อ.แม่เง๊ะ จ.คอกก่อ รัฐฉาน	
	9.		- ช่องทาง บ.ห้วยผึ้ง ม.3 ต.ห้วยผา อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	- รัฐฉาน	
	10.		- ช่องทาง บ.เสาหิน ม.1 ต.เสาหิน อ.แม่สะเรียง	- รัฐกอกทูแล	
	11.		- บ.แม่สายแลบ ม.1 ต.แม่สายแลบ อ.สบเมย	- ผาปูน จ.คอกก่อ	
	12.		- บ.น้ำเพียงดิน ม.3 ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	- จ.คอกก่อ	
	13.	กาญจนบุรี	- ด้านเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี	- อ.พญาตองซู จ.กอกะเร็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี	
	14.	ประจวบคีรีขันธ์	- บ.ไร่ครา ต.คลองวาฬ อ.เมืองประจวบคีรีขันธ์	- บ.มุด่อง จ.มะริด ภาคตะนาวศรี	
	จุดผ่านแดนชั่วคราว	1.	กาญจนบุรี	- ด้านเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี	- อ.พญาตองซู จ.กอกะเร็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี

หมายเหตุ : ด้านเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าและจุดผ่านเดียวชั่วคราวระหว่างไทยกับเมียนมาร์เพียงจุดเดียวของจังหวัดกาญจนบุรี ตามมติคณะอนุกรรมการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2533 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2533

ปัจจุบัน ไทยอยู่ระหว่างเตรียมการยกระดับจุดผ่านแดนให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรกับเมียนมาร์ 2 จุด ประกอบด้วย 1) จุดผ่อนปรนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2) จุดผ่านแดนชั่วคราวพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเพิ่มปริมาณการค้าชายแดนอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ การค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ในปี 2555 มีมูลค่ารวม 180,471.53 ล้านบาท²

(6) **ทรัพยากรทางธรรมชาติ** เมียนมาร์มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งบนดินและในน้ำ มีพื้นที่ป่าไม้จำนวนมาก รวมทั้งมีแหล่งพลังงานเชื้อเพลิง และแหล่งพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำ เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ แม่น้ำสาละวิน ไม้สัก ผลผลิตการเกษตรหลัก ได้แก่ ข้าว เมล็ดพืชถั่ว งา อ้อย ไม้เนื้อแข็ง ปลา และผลิตภัณฑ์จากปลา ผลผลิตทางอุตสาหกรรมได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ แร่ต่าง ๆ เช่น ดีบุก ทองแดง เหล็ก ทังสแตน ตะกั่ว ซีเมนต์ อุปกรณ์ก่อสร้าง ปุ๋ย เสื้อผ้า อัญมณี และหยก

1.2 การเมืองการปกครอง

(1) ระบอบการปกครอง

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ และหัวหน้ารัฐบาล มีรัฐสภาประกอบด้วยสภาสูง หรือ Upper House ซึ่งเป็นผู้แทนจากสภาชาติพันธ์ สภาประชาชน หรือ Lower House และสภาท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2554

(2) เขตการปกครอง³

เมียนมาร์มีกรุงเนปิดอว์เป็นเมืองหลวง แบ่งเขตการปกครองเป็น 7 รัฐ (state) ตามชาติพันธุ์ของประชากรส่วนใหญ่ของแต่ละเขต และ 7 ภาค (region) ที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายเมียนมาร์ ประกอบด้วย

- 1) รัฐชิน (Chin) เมืองเอก คือ สะคา
- 2) รัฐกะฉิ่น (Kachin) เมืองเอก คือ มิตจีนา
- 3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin) เมืองเอก คือ ปะอาน
- 4) รัฐกะยา (Kayah) เมืองเอก คือ หลอยก่อ
- 5) รัฐมอญ (Mon) เมืองเอก คือ มะละແหม່ງ
- 6) รัฐยะไข่ (Rakhine) เมืองเอก คือ ซิตตเว
- 7) รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan) เมืองเอก คือ ตองยี

² กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, รายงานสถิติการค้าชายแดนไทยกับ พม่า (2556), http://bordertrade.dft.go.th/DFT/Report/4.7.2.Detail.asp?Country_Code=MM

³ กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ, ความสัมพันธ์กับประเทศและภูมิภาคต่าง ทวีปเอเชีย : สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (2555).

และ 7 ภาค (region) ประกอบด้วย

- 1) ภาคอิระวดี (Ayeyarwady) เมืองเอก คือ พะสิม
- 2) ภาคพะโค (Bago) เมืองเอก คือ พะโค
- 3) ภาคมาแกว (Magway) เมืองเอก คือ มาแกว
- 4) ภาคมันตะเลย์ (Mandalay) เมืองเอก คือ มันตะเลย์
- 5) ภาคสะกาย (Sagaying) เมืองเอก คือ สะกาย
- 6) ภาคตะนาวศรี (Tanintharyi) เมืองเอก คือ ทวาย
- 7) ภาคย่างกุ้ง (Yangon) เมืองเอก คือ ย่างกุ้ง

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของเมียนมาร์

เนื่องจากประเทศเป็นจุดเชื่อมระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน และค่าแรงต่ำ ประกอบกับมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก เช่น พลังงาน แร่ธาตุ ป่าไม้ พื้นที่การเพาะปลูก ตลอดจนทรัพยากรทางทะเล และจัดเป็นประเทศในกลุ่ม Lease Development Country ซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีและสิทธิพิเศษทางการค้าจากหลายประเทศ ประกอบกับเมียนมาร์ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยและเปิดประเทศให้ผู้สนใจเข้าไปลงทุนได้เสรีมากขึ้น โดยผ่านนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศของเมียนมาร์ การพัฒนาภาคการเงิน การเดินหน้าปฏิรูป และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและแรงงาน การสร้างบรรยากาศการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมในประเทศเชิงรุกทั้งทางถนน รถไฟ และท่าเรือ ทำให้เมียนมาร์มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 6.3 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ 5 ปีที่ผ่านมาที่อยู่ร้อยละ 5⁴ อย่างไรก็ดี ระบบการเมืองและนโยบายของเมียนมาร์ยังไม่แน่นอน ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานยังขาดแคลนและมีราคาสูง รวมถึงเครือข่ายคมนาคมยังไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้เมียนมาร์มีข้อจำกัดทางด้านเงินทุนและระบบการเงินที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ประกอบกับในอดีตที่ผ่านมาเมียนมาร์ได้รับผลกระทบจากมาตรการคว่ำบาตรของประชาคมโลก จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนมีต้นทุนเฉลี่ยสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ดังนั้น เมียนมาร์จึงได้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

⁴ ADB, Asian Development Outlook 2013

2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ได้แถลงนโยบายว่า ตั้งแต่ปี 2555 รัฐบาลจะเดินหน้าสู่การปฏิรูประยะที่ 2 โดยจะให้ความสำคัญต่อประเด็นต่างๆ ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2554-2574) (National Comprehensive Development Plan) (NCDP)
- (2) ให้ความสำคัญต่อภาคการค้าและการลงทุน รวมถึงการระดมการลงทุนระหว่างประเทศ
- (3) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- (4) การบริหารจัดการความช่วยเหลือจากต่างชาติให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศในการปฏิรูประยะที่ 2 คือ การพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวมียนมาร์ให้ดีขึ้น

สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวข้างต้น เมียนมาร์มีเป้าประสงค์ยึดหลักประชาชนระดับรากหญ้า (Bottom Up) ได้รับความไว้วางใจสูงสุด (people - centered approach) จากการบริหารจัดการของรัฐ และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบาย และกระบวนการในการพัฒนา ซึ่งมีปัจจัยสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน สภาพความเป็นอยู่ภายในชุมชน เป็นต้น ซึ่งตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (the Framework on Economic and Social Reform : FESR) จะมีโครงการเร่งด่วน เพื่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องดังนี้

- (1) ปฏิรูปภาษีและการเงิน
- (2) ปฏิรูปภาคการค้าและภาคการเงิน รวมถึงธนาคารกลาง
- (3) เปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
- (4) พัฒนาธุรกิจภาคเอกชน โดยปฏิรูปกฎหมายและระเบียบที่สำคัญสำหรับภาคการ
ท่องเที่ยว
- (5) พัฒนาระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารให้ทันสมัย
- (6) พัฒนาสาธารณสุขและการศึกษา
- (7) สร้างความมั่นคงทางอาหาร/ความเจริญเติบโตทางภาคการเกษตร
- (8) สร้างระบบบริหารจัดการให้มีความโปร่งใส โดยเน้นความโปร่งใสในการจัดทำและ
ดำเนินงานที่ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณภาครัฐ
- (9) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะ และพลังงาน
รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานและการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
- (10) สร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการดำเนินงานของรัฐ

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2554-2574) ตามกรอบดังกล่าวข้างต้น เมียนมาร์ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญไว้ดังนี้

- (1) ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวเมียนมาร์
 - (2) เพิ่มรายได้ประชากร
 - (3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข ฝึกอบรม เช่น การคมนาคม แหล่งน้ำและสุขภาพ ไฟฟ้า การศึกษา การสาธารณสุข และระบบประกันสังคม เป็นต้น
 - (4) จัดให้มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น
 - (5) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 - (6) บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs)
- ตามวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ และประชาคมอาเซียน

2.2 สถานะทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์

ตารางแสดงสถิติทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2554

ลำดับที่	รายการ	2550	2551	2552	2553	2554
1	ประชากร (ล้านคน)	57.50	58.38	59.13	59.78	60.40
2	อัตราการเพิ่มของประชากร (ร้อยละ)	1.80	1.53	1.28	1.10	1.04
3	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) (พินล้านเหรียญสหรัฐ)	0.20	31.40	35.20	45.40	51.40
4	อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	12.0	3.60	5.10	5.30	5.50
5	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละต่อปี)	32.90	22.50	8.20	7.30	4.20
6	ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	924	507	703	363	-238
7	ดุลบัญชีเดินสะพัด (ล้านเหรียญสหรัฐ)	112	-694	-454	-966	-2,082
8	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	715	976	963	958	n.a.
9	หนี้ต่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	7,567	8,103	8,602	11,240	11,841
10	อัตราความสามารถในการชำระหนี้ (ร้อยละของการส่งออกของสินค้าและบริการ)	4.60	5.10	4.30	3.10	3.90
11	เงินสำรองระหว่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	3,638	4,042	5,233	6,070	7,903

ที่มา : ลำดับที่ 1-2 ข้อมูลจาก Key Indicators for Asia and Pacific 2012: Myanmar, ADB

ลำดับที่ 3 ข้อมูลจาก Myanmar Fact Sheet 2012, ธนาคารแห่งประเทศไทย

ลำดับที่ 4 ข้อมูลจาก International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2013

ลำดับที่ 5-11 ข้อมูลจาก Asian Development Outlook 2012: Confronting Rising Inequality

2.3 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศของเมียนมาร์

แม้การปิดประเทศ และถูกประชาคมโลกคว่ำบาตรมานานกว่า 20 ปี ทำให้เมียนมาร์ถูกหยุดการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาจากธนาคาร โลกและธนาคารพัฒนาเอเชีย แต่เมียนมาร์ก็ยังได้รับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจากต่างประเทศ ทั้งจากรัฐบาลประเทศต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ประเทศจีน ประเทศไทย องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น และสำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งเกาหลี โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเมียนมาร์ ทั้งนี้ องค์กรและประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือแก่ เมียนมาร์ในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) World Bank

ธนาคารโลก หรือ World Bank เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาประเทศสมาชิก โดยการให้เงินกู้ยืม การให้คำปรึกษาในการพัฒนาประเทศ การกระตุ้นและส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความยากจน ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ และยกมาตรฐานการครองชีพของประเทศสมาชิกให้สูงขึ้น

เมียนมาร์ได้เข้าเป็นสมาชิกในธนาคารโลก ในปี พ.ศ. 2495 หรือ 4 ปี หลังจากประกาศเอกราช ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อต้องการกู้เงินและต้องการความช่วยเหลืออื่นๆ ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาแห่งชาติ โดยเมียนมาร์ได้กู้เงินธนาคารโลกมากกว่า 800 ล้านดอลลาร์ ตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. 2499 หรือเพียงแค่ 4 ปีหลังจากเข้าเป็นสมาชิก แต่อย่างไรก็ดี ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลทหารเมียนมาร์ในอดีตได้เลิกจ่ายคืนหนี้ ทำให้ธนาคารโลกได้หยุดให้เงินช่วยเหลือกับเมียนมาร์และไม่มีแผนใดๆ ที่จะให้เมียนมาร์กู้เงินอีก

นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปในปี 2553 เมียนมาร์ได้ดำเนินการปฏิรูปทางการเมืองและเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ เป็นผลให้ชุมชนระหว่างประเทศที่มีกลับมาปฏิบัติสัมพันธ์กับเมียนมาร์อีกครั้งนี้ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2555 ธนาคารโลกได้เปิดสำนักงานใหม่ที่กรุงย่างกุ้ง และได้แสดงความประสงค์จะช่วยปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เมียนมาร์ โดยการยกเว้นดอกเบี้ยย้อนหลังเพื่อเปิดโอกาสให้เมียนมาร์สามารถขอกู้เงินใหม่ได้ รวมถึงช่วยเมียนมาร์จัดทำ The Master Plan for Monetary Development เพื่อกำหนดนโยบายด้านการเงินการธนาคาร พร้อมกันนี้ บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (International Finance Corporation: IFC) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินภายใต้ธนาคารโลกได้จัดสรรเงินทุนจำนวน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่สถาบันการเงินชุมชนรายย่อยที่มีเป้าหมายจะช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็กในเมียนมาร์⁵

⁵ The World Bank, Projects (2013), http://www.worldbank.org/projects/search?lang=en&searchTerm=&countryshortname_exact=Myanmar

⁶ International Finance Corporation, IFC Makes First Investment in Myanmar, Expanding Access to Finance and Creating Jobs (2013), <http://ifcext.ifc.org/ifcext/pressroom/IFCPressRoom.nsf/0/EC7F64B4B26E1CB685257AFC0034955C>

(2) ADB

ธนาคารพัฒนาเอเชีย หรือ Asian Development Bank (ADB) เป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่มุ่งสนับสนุนการพัฒนาของประเทศแถบเอเชียและแปซิฟิกผ่านการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจให้กับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก นอกจากนี้ ADB ยังเป็นผู้สนับสนุนหลักภายใต้แผนพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการจ้างงาน และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น

เมียนมาร์เข้าร่วมกับ ADB ในปี พ.ศ. 2516 โครงการเงินกู้ครั้งล่าสุดของ ADB ในประเทศเมียนมาร์ได้รับอนุมัติ ในปี 2529 ในปี 2555 ADB ได้จัดตั้งสำนักงานในเมียนมาร์ที่กรุงย่างกุ้ง โดยใช้สำนักงานร่วมกันกับธนาคาร โลกและบรรษัทเงินทุนระหว่างประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์และทำงานร่วมกับรัฐบาลเมียนมาร์สำหรับการพัฒนาและบรรเทาปัญหาความยากจนในเมียนมาร์ นอกจากนี้ ADB มีการกำหนดกลยุทธ์การเป็นหุ้นส่วนกับประเทศเมียนมาร์ พ.ศ. 2555-2557 เพื่อสนับสนุนรัฐบาลเมียนมาร์ในการบรรลุถึงการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ดังนี้

- 1) การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และเพิ่มพูนสมรรถนะบุคลากรในกระทรวงหลักต่างๆ ของรัฐบาลเมียนมาร์ที่มีส่วนร่วมกับ ADB รวมถึงการพัฒนาการศึกษา
- 2) การส่งเสริมให้มีบรรยากาศทางเศรษฐกิจที่เปิดมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง ด้านการค้า ด้านการลงทุน และด้านการปฏิรูปทางการเงิน
- 3) การสร้างการเข้าถึงและการเชื่อมโยง โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและวิถีชีวิตในชนบทโดยเฉพาะการพัฒนาด้านการขนส่งและด้านพลังงาน

ทั้งนี้ ในปี 2555 มูลค่าในการให้ความช่วยเหลือสะสมของ ADB แก่เมียนมาร์ คือ 530.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการให้ความช่วยเหลือของ ADB ต่อเมียนมาร์ที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะเน้นให้ความสำคัญในด้านการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการป้องกันสาธารณสุข ด้านการคมนาคมขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านชลประทาน และด้านพลังงาน ตามลำดับ⁷

(3) JICA

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น หรือ Japan International Cooperation Agency (JICA) เป็นองค์กรระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่นทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศต่างๆ เพื่อลดความยากจน เกิดการเติบโตอย่างเท่าเทียมกัน ปรับปรุงธรรมาภิบาล และความมั่นคงของมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง หรือกลุ่มประเทศ CLMV

⁷ ADB, Asian Development Bank & Myanmar Factsheet, 31 December 2012.

JICA มีแนวทางความช่วยเหลือต่อภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ดังนี้

- 1) การพัฒนาภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงโดยรวม : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนความร่วมมือภาครัฐ-ภาคเอกชน และการสนับสนุนการพัฒนาฤดูระเบียบข้ามพรมแดนต่างๆ
- 2) สร้างสังคมซึ่งมีคุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยพยายามแก้ไขปัญหาความยากจน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงภูมิภาค โดยใช้มุมมอง “ความมั่นคงของมนุษย์” (Human Security)
- 3) ขยายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนของคนกลุ่มต่างๆ ส่งเสริมการท่องเที่ยว และปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งขึ้นในด้านต่างๆ

ทั้งนี้ JICA จัดเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่สำคัญซึ่งให้ความช่วยเหลือเมียนมาร์ มาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี 2497 แบ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าประมาณ 2.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ และการให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ประมาณ 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยส่วนใหญ่จะเน้นการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาการสาธารณสุขเป็นหลัก รวมถึงให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ อาทิ การพัฒนาการเกษตรและการพัฒนาชนบท การบริหารจัดการแหล่งน้ำและภัยพิบัติ การส่งเสริมความปลอดภัยทางสังคม การพัฒนาการศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการลดความยากจน⁸ โดยในช่วงปี 2550-2554 เมียนมาร์ ได้รับความช่วยเหลือแบบให้เปล่าและทางวิชาการจาก JICA รวมประมาณ 209 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	2550	2551	2552	2553	2554
มูลค่ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)	42.46	45.72	48.73	41.95	31.02

ที่มา : รายงานประจำปี 2008-2012, <http://www.jica.go.jp/english/publications/reports/annual/>

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2556 JICA ได้ลงนามในสัญญาการให้ความช่วยเหลือเงินกู้แก่เมียนมาร์จำนวนรวมประมาณ 528.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับ 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาภูมิภาคเพื่อลดความยากจน ระยะที่ 1 เป็นโครงการที่เน้นการซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตของประชาชนใน 7 รัฐ 7 เขต เช่น ถนน ไฟฟ้า และแหล่งน้ำ เป็นต้น 2) โครงการยกระดับและซ่อมแซมระบบไฟฟ้าแรงดัน ระยะที่ 1 เป็นโครงการที่เน้นการยกระดับโรงงานไฟฟ้าหลักและสถานีย่อยในย่างกุ้งเพื่อให้มีไฟฟ้าใช้ได้อย่างคงที่ และ 3) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ติลาวาระยะที่ 1 เป็นโครงการพัฒนาอาคารในท่าเรือและส่วนอำนวยความสะดวกด้านพลังงานไฟฟ้า⁹

⁸ JICA, Myanmar (2013), <http://www.jica.go.jp/myanmar/english>

(4) จีน

ประเทศจีนเริ่มเข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของจีน โดยมี China Eximbank เป็นหน่วยงานหลักในการให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าและการให้เงินกู้แบบเงื่อนไขผ่อนปรนแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมนโยบายการพึ่งพาตนเองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาแทนการพึ่งพิงประเทศมหาอำนาจ และการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวและเอื้อต่อการขยายการค้าการลงทุน รวมถึงการมีแหล่งวัตถุดิบและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ภาคอุตสาหกรรมของจีนต้องการ

การให้ความช่วยเหลือของจีนต่อเมียนมาร์จะอยู่ที่ในรูปแบบของเงินให้เปล่าและเงินกู้เงื่อนไขผ่อนปรน ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือจะเน้นไปที่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการปรับปรุงถนน Muse – Lashio โครงการก่อสร้างสะพานเชื่อมระหว่าง Ruili กับ Muse และโครงการพัฒนาการเดินเรือในแม่น้ำอิระวดี เป็นต้น 2) การแสวงหาพลังงาน เช่น โครงการความช่วยเหลือแบบให้เปล่าเพื่อก่อสร้างท่อส่งน้ำมันจากอ่าวเบงกอล ผ่านท่าเรือ Kyaukpyu ไปยัง Kunming ระยะทาง 2,000 กิโลเมตร โครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งน่วย บล็อก A 1 จากชายฝั่งรัฐยะไข่ไปยังมณฑลยูนนาน โครงการพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำ Paunglaung และโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำ Yeywa เป็นต้น และ 3) การสนับสนุนการประกอบการของรัฐ (State-Owned Enterprises) โดยการเข้าไปช่วยลงทุนและก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมที่รัฐเป็นเจ้าของกิจการให้กับรัฐบาลเมียนมาร์ ทั้งนี้ มูลค่าการให้ความช่วยเหลือของจีนต่อเมียนมาร์เป็นสิ่งประเมินได้ยาก เนื่องจากจีนไม่ได้เปิดเผยแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และรัฐบาลเมียนมาร์เองก็ไม่ได้เปิดเผยการรับความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(5) เกาหลีใต้

รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีใต้เริ่มให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์ผ่านสำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งเกาหลี (Korea International Cooperation Agency หรือ KOICA) ในปี 2543 และได้เปิดสำนักงานประจำประเทศเมียนมาร์ในปี 2546 ในกรุงย่างกุ้ง KOICA มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และเพื่อลดความยากจน ซึ่งได้กลายมาเป็นแนวทางสำคัญในการให้ความช่วยเหลือโครงการต่างๆ ในเมียนมาร์

⁹ JICA, ODA Loan Agreements signed with the Republic of the Union of Myanmar (2013),

http://www.jica.go.jp/english/news/press/2013/130607_01.html

การให้ความช่วยเหลือของ KOICA ต่อเมียนมาร์ส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่า โดยให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ด้านป่าไม้ ด้านการประมง และด้านการศึกษา ซึ่งในด้านการศึกษานั้น KOICA จะให้ความช่วยเหลือเพื่อเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพบุคคลากรของเมียนมาร์เพื่อเตรียมตัวสำหรับรองรับความหลากหลายของโครงสร้างอุตสาหกรรม ในระยะยาว โดยในช่วง 2549-2553 เมียนมาร์ ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศเกาหลีใต้รวมประมาณ 18.44 ล้านดอลลาร์

ปี	2549	2550	2551	2552	2553
มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	2.79	1.60	6.12	3.84	4.09

ที่มา : 20 Years of KOICA, <http://www.koica.go.kr/>

(6) ไทย

ประเทศไทยเริ่มมีนโยบายให้ความช่วยเหลือกับประเทศกำลังพัฒนาในปี 2535 โดยผ่าน 2 หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) กระทรวงการคลัง ในรูปของการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการ โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะการมีผลประโยชน์ร่วมกัน การสร้างความไว้วางใจและความสมานฉันท์ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในภูมิภาค

ทั้งนี้ สพร. จะเน้นการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่ประเทศที่กำลังพัฒนาต่างๆ เป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมือและความตกลงระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อนบ้านและประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคต่างๆ โดยสาขาความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่สำคัญกับเมียนมาร์ คือ สาขาการเกษตร สาขาการศึกษา และสาขาการพัฒนาสวัสดิการสังคม ซึ่งอยู่ในรูปของเงินให้เปล่า

สพพ. ให้ความช่วยเหลือทั้งทางการเงินและทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเป้าหมายร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาค เพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน และความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีการเดินทางติดต่อและขนส่งสินค้าระหว่างกันได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย รวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริมการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าวยังเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาลเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในช่วงปี 2550-2554 ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์แล้วรวมประมาณ 252.14 ล้านบาท หรือ 8.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเน้นการให้ความช่วยเหลือในสาขา การเกษตร สาขาการพัฒนาสวัสดิการสังคม สาขาการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และสาขาการศึกษา

ปี	2550	2551	2552	2553	2554
มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	1.59	1.24	1.81	1.89	1.88
(ล้านบาท)	47.65	37.16	54.29	56.74	56.29

หมายเหตุ : 1. มูลค่าการให้ความช่วยเหลือ เป็นยอดการเบิกจ่ายในแต่ละปี

2. การคำนวณอัตราแลกเปลี่ยน 30 บาท เท่ากับ 1 เหรียญสหรัฐ

ที่มา : สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.)

3. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย

ประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมโยง เศรษฐกิจและสังคมและสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน สร้างความไว้วางใจ และความสมานฉันท์ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในภูมิภาค รวมทั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่กล่าว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน : จุดเน้นของยุทธศาสตร์ คือ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับอนุภูมิภาคในระยะต่อไปควรเพิ่มจุดมุ่งหมาย ในการสร้างความเชื่อมโยงกับภาคีการพัฒนาในโครงการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน การมุ่งเน้นการสร้าง ความเชื่อมโยงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม การให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและเทคนิค การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และมุ่งเน้นความร่วมมือในการส่งเสริมและดึงดูดการค้าและการลงทุน ในอนุภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างแท้จริง

3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่ 5 ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ระบุ ดังนี้ “ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ที่เป็นการ สร้างความร่วมมือในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การขยายความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการ เปิดการค้าเสรี และวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น พัฒนาลงทุน สร้างความเป็นหุ้นส่วนทาง

เศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ เสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศ เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และเชื้อโรค รวมทั้งบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การรักษาผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบกและทางทะเล”

นอกจากนี้ ไทยและเมียนมาร์มีกลไกกำกับการดูแลความสัมพันธ์และกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในระดับทวิภาคีที่สำคัญ คือ คณะกรรมาธิการร่วมไทย-เมียนมาร์ (Thailand – Myanmar Joint Commission on Bilateral Cooperation – JC) ทั้งนี้ ไทยและเมียนมาร์มีการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-เมียนมาร์ ครั้งล่าสุด คือ ครั้งที่ 6 ซึ่งเป็นระยะเวลา 11 ปีที่แล้ว ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทยเมื่อวันที่ 7-6 มกราคม 2545 อย่างไรก็ตาม ไทยและเมียนมาร์มีกำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-เมียนมาร์ ครั้งที่ 7 ณ เนปคอร์ด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อหารือและกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือ เพื่อนำความสมบูรณ์พูนสุขมาสู่ประชาชนของทั้งสองประเทศ โดยมีประเด็นสำหรับการหารือเบื้องต้น แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. **ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง** อาทิ การแลกเปลี่ยนการเยือน การสนับสนุนการปฏิรูปทางการเมืองและกระบวนการปรองดองแห่งชาติในเมียนมาร์ ความร่วมมือเพื่อการปราบปรามยาเสพติด ผู้หนีภัยการสู้รบ – การส่งกลับผู้หนีภัยการสู้รบ และการเปิดจุดผ่านแดนเพิ่มเติม
2. **ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ** อาทิ การสนับสนุนการปฏิรูปเศรษฐกิจในเมียนมาร์ ความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐาน ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน ความร่วมมือด้านแรงงาน ความร่วมมือด้านพลังงาน และความร่วมมือด้านการประมงและการเกษตร
3. **ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม** อาทิ ความคืบหน้าการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในเมียนมาร์ ความร่วมมือทางวิชาการ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวชายแดน ความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ – การจัดตั้งศูนย์แรกรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ความร่วมมือสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ และการจัดตั้งสมาคมเมียนมาร์ – ไทย เพื่อมิตรภาพ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับประเทศเพื่อนบ้านสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ระดับทวิภาคีที่กล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 2

4. บทวิเคราะห์

ไทยและเมียนมาร์เป็นประเทศเพื่อนบ้านมีแนวเขตแดนติดต่อกันยาวประมาณ 2 พันกิโลเมตร และมีความสัมพันธ์อันดี เช่น ทางด้านการค้า ซึ่งไทยและเมียนมาร์มีการค้าขายระหว่างกันมายาวนาน ในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศกับเมียนมาร์รวม 211,343.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2554 ร้อยละ 9.9 แบ่งเป็นการส่งออกมีมูลค่า 96,523.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 (ปี 2554 มีมูลค่า 85,880.0 ล้านบาท) ซึ่งสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปเมียนมาร์ ได้แก่ น้ำมันดีเซล เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันเบนซิน ผ้าฝ้ายและด้าย ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างและส่วนประกอบ เหล็กและเหล็กกล้า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น และการนำเข้ามีมูลค่า 114,820.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 (ปี 2554 มีมูลค่า 106,511.0 ล้านบาท) ซึ่งสินค้านำเข้าที่สำคัญของไทยจากเมียนมาร์ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำ โคน กระบือ สุกร แพะ แกะ ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะอื่นๆ และผลิตภัณฑ์จากโลหะ ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ปลาทูน่าสด แซ่เย็น แซ่แข็ง เป็นต้น โดยไทยเสียดุลการค้า 18,296.6 ล้านบาท ทั้งนี้ ประมาณร้อยละ 85 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทยกับเมียนมาร์มาจากการค้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ดังตาราง

ตารางแสดงการค้าระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)			
						2552	2553	2554	2555
มูลค่าการค้ารวม	156,285.0	148,628.3	155,631.6	192,391.0	211,343.7	-4.9	4.7	23.6	9.9
มูลค่าการส่งออก	43,859.0	52,652.4	65,631.2	85,880.0	96,523.5	20.0	24.7	30.9	12.4
มูลค่าการนำเข้า	112,426.0	95,975.9	90,000.5	106,511.0	114,820.2	-14.6	-6.2	18.3	7.8
ดุลการค้า	-68,567.0	-43,323.6	-24,369.3	-20,631.1	-18,296.6	-36.8	-43.8	-15.3	-11.3

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางแสดงการค้าชายแดนไทยกับเมียนมาระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)			
						2552	2553	2554	2555
มูลค่าการนำเข้ารวม	156,258.0	148,628.0	137,869.3	164,375.3	180,471.5	-4.9	-7.2	19.2	9.8
มูลค่าการส่งออก	43,859.0	52,652.5	50,854.4	60,599.3	69,975.7	20.0	-3.4	19.2	15.5
มูลค่าการนำเข้าชายแดน	112,426.0	95,975.9	87,014.9	103,776.0	110,495.9	-14.6	-9.3	19.3	6.5
มูลค่าการนำเข้าชายแดน	-68,567.0	-43,323.4	-36,160.4	-43,176.7	-40,520.2	-36.8	-16.5	19.4	-6.2

ที่มา: กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ http://bordertrade.dft.go.th/DFT/Report/4.7.2.Detail.asp?Country_Code=MM

โดยจังหวัดที่มีมูลค่าการส่งออกชายแดนเมียนมาเป็นอันดับหนึ่ง คือ จังหวัดตาก รองลงมา คือ จังหวัดระนอง จังหวัดเชียงราย จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ และจังหวัดที่มีมูลค่าการนำเข้าชายแดนด้านเมียนมาเป็นอันดับหนึ่ง คือ จังหวัดกาญจนบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตาก จังหวัดระนอง จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

จากข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทยและเมียนมา แสดงให้เห็นจุดแข็งของเมียนมาว่าเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติจำนวนมาก อีกทั้งมีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานมาก ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างต่ำ (ประมาณ 70 บาทต่อวัน)¹⁰ รวมทั้งเมียนมามีพรมแดนเชื่อมโยงจีนและอินเดีย อย่างไรก็ดี เมียนมายังต้องการการพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะด้านระบบสาธารณสุขโลกพื้นฐานที่ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ในขณะที่ ไทยเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรหลายรายการรายใหญ่ของโลก ที่ตั้งเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางโครงข่ายเชื่อมโยงคมนาคมด้านต่างๆ มีสาธารณสุขโลกพื้นฐานทั่วถึง ระบบธนาคารค่อนข้างเข้มแข็ง แรงงานจำนวนมาก อีกทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้านของไทย โดยเฉพาะเมียนมา ซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนกับประเทศไทยมากที่สุดเป็นอันดับสอง เพื่อการพัฒนาเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการสร้างประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ ตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่กล่าวไทยมีโอกาสให้ร่วมมือกับเมียนมาในเพื่อการพัฒนาในหลายๆ ด้าน อาทิ

4.1 ด้านการพัฒนาในโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนา ก่อสร้าง และปรับปรุงการเชื่อมโยงคมนาคมขนส่ง ผ่านการพัฒนาเส้นทางตามแนวชายแดน เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการเดินทางและความสะดวกสบายมากขึ้น เช่น โครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย - เมียนมา จากเมียวดี – เชียงเขาคะนาวศรี โดย สพพ. โครงการซ่อมแซมสะพานมิตรภาพ

¹⁰ จุดแข็ง-จุดอ่อน-เบื้องต้น ของประเทศต่างๆ ใน AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2556), <http://www.thai-aec.com/>

แห่งที่ 1 โครงการปรับปรุงถนนแม่สอด/เมียวดี - เชียงเขาคะนาวศรี และโครงการก่อสร้างถนนช่วงต่อจากเชียงเขาคะนาวศรี – กอกระเร็ก โดยกรมทางหลวง เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่นๆ เช่น สะพาน ไฟฟ้า และการประปา เป็นต้น

4.2 ด้านการสร้างร่วมมือในการส่งเสริมและดึงดูดการค้าและการลงทุน โดยเน้นการพัฒนาจุดผ่านแดนระหว่างกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริการ การสนับสนุนธุรกิจไทยที่เน้นใช้แรงงานเป็นหลัก การสนับสนุนภาคเอกชนไทย ทั้งผู้ประกอบการไทย ผู้รับเหมาไทย และที่ปรึกษาไทย เข้าไปประกอบกิจการในเมียนมาร์ โดยภาครัฐอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ตลอดจนการมุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวาย ผ่านการร่วมทุน เตรียมการเพื่อการพัฒนาท่าเรือนิคมอุตสาหกรรม และองค์ประกอบที่จะสนับสนุนการพัฒนา เช่น การลงนามสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นบริษัท ทวาย เอส อี แซด ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทนิติบุคคลเฉพาะกิจ การให้ความช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงสนามบินท่าเรือน้ำลึกทวายให้เป็นสนามบินนานาชาติ และการก่อสร้างโรงพยาบาลแควชุมชนทวาย เป็นต้น

4.3 ด้านการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและเทคนิค โดยการให้ทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรม/ดูงาน แผนงาน/โครงการต่างๆ การจัดส่งผู้เชี่ยวชาญ และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ โดยเน้น 3 สาขาหลัก ได้แก่ เกษตร การศึกษา และสาธารณสุข เพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของชาวเมียนมาร์

4.4 ด้านการสร้างเชื่อมโยงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยการเสริมสร้างความร่วมมือผ่านกิจกรรมด้านสันถวไมตรี ศาสนาวัฒนธรรม และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน

5. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชา

5.1 แนวทางการพัฒนาและความต้องการของเมียนมาร์

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 20 ปี ของเมียนมาร์ที่กำหนดไว้ เมียนมาร์จำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องและรองรับความต้องการของประชาชนและการขยายตัวทางด้านการลงทุนและการค้า ดังนี้

(1) การคมนาคมขนส่ง : การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจในการติดต่อค้าขาย ขนส่งสินค้า และเดินทางสัญจรของประชาชน รวมถึงการพัฒนาระบบคมนาคมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ ระบบคมนาคมขนส่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทางด้านการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว

(2) การจัดการพลังงาน : เมียนมาร์มีกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งระบบไฟฟ้าเครื่องมือ และอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีส่วนใหญ่อยู่อุปสรรคต่อการดำรงชีวิต การดำเนินธุรกิจ และการพัฒนาประเทศ

(3) การพัฒนาพื้นที่และเมือง : เมียนมาร์มีความต้องการในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และส่งเสริมการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ โดยการออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ และส่งเสริมการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเมืองที่สำคัญเพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญ

(4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเมียนมาร์ยังมีความต้องการพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาชีพต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาและการขยายฐานการผลิตจากต่างประเทศในอนาคตได้

5.2 ผลการประเมินโครงการของ สพพ. ที่ให้ความช่วยเหลือกับเมียนมาร์

การให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์ที่ผ่านมาของ สพพ. มี 1 โครงการ เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมขนส่งทางถนน คือ โครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย - เมียนมาร์ จากเมียวดี - เชียงเขาคะนาวศรี ระยะทาง 17.35 กิโลเมตร ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการเดินทางและการขนส่งสินค้า สนับสนุนให้เกิดการขยายตัวการค้าชายแดนไทย - เมียนมาร์บริเวณด่านแม่สอด จังหวัดตาก และเมืองเมียวดี รวมทั้งก่อให้เกิดการลงทุนต่อเนื่องทั้งทางด้านการค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งจากการประเมินผลโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จของโครงการที่กล่าว สามารถสรุปผลประโยชน์ที่ได้จากการให้ความช่วยเหลือกับเมียนมาร์ ดังนี้

(1) เมียนมาร์มีการเจริญเติบโตและมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

(2) ช่วยยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการได้ระดับหนึ่ง เนื่องจากการมีโครงการก่อให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ และก่อให้เกิดการสร้างอาชีพใหม่และการจ้างงาน

(3) เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริเวณการค้าชายแดน อาทิ การค้าชายแดนบริเวณด่านแม่สอด จังหวัดตาก และเมืองเมียวดี (โครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย - เมียนมาร์ จากเมียวดี - เชียงเขาคะนาวศรี)

(4) ประชาชนระหว่าง 2 ประเทศ มีการเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และไร้พรมแดนมากยิ่งขึ้น โดยสามารถลดระยะเวลาการเดินทางได้ ทั้งนี้ โครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย - เมียนมาร์ จากเมียวดี - เชียงเขาคะนาวศรี สามารถลดระยะเวลาการเดินทางได้อย่างมีนัยสำคัญ จากเดิมที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางนานถึง 45 นาที ในช่วงระยะทางดังกล่าว เนื่องจากมีสภาพทางที่ไม่ได้มาตรฐาน แต่ในปัจจุบันเหลือเพียง 15 นาที

(5) ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงการจ้างงาน การศึกษา และการรับบริการทางด้านสาธารณสุขได้สะดวก รวดเร็ว

- (6) สิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่โครงการดีขึ้นจากการมีถนนลาดยาง โดยสามารถลดฝุ่นละอองบนถนนได้
- (7) เกิดความไว้วางใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศเมียนมาร์ในทุกระดับ
- (8) ภาคเอกชนไทย ทั้งผู้ประกอบการไทย ผู้รับเหมาไทย และที่ปรึกษาไทยมีความมั่นใจและประกอบกิจการในเมียนมาร์มากขึ้น

5.3 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สฟพ. กับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560

(1) ประเด็นยุทธศาสตร์

“สร้างความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมกับเมียนมาร์ ผ่านการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการ ซึ่งสนับสนุนการเชื่อมโยง โครงข่ายการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น เพื่อสนับสนุนการเปิดประตูการค้าของไทยผ่านเมียนมาร์ไปยังเอเชียใต้ และจีน รวมถึงเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้า ตลอดจนร่วมพัฒนาโครงการทวาย เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจบนฐานการผลิตและประตูการค้าแห่งใหม่”

(2) เป้าประสงค์

- เพื่อร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์
- เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศเมียนมาร์
- เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและประเทศเมียนมาร์

(3) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- เมียนมาร์มีการเจริญเติบโตและมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น
- เกิดความไว้วางใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศเมียนมาร์ทั้งในระดับประเทศและระดับประชาชน
- เกิดการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากยิ่งขึ้น
 - > มูลค่าการค้าชายแดนบริเวณด่านที่มีโครงการของ สฟพ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี
 - > ปริมาณการเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะบริเวณด่านที่มีโครงการของ สฟพ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี
- สนับสนุนภาคเอกชนไทย ทั้งผู้ประกอบการไทย ผู้รับเหมาไทย และที่ปรึกษาไทย เข้าไปประกอบกิจการในเมียนมาร์

(4) กลยุทธ์/มาตรการสำคัญ

- การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ

> การเตรียมความพร้อมของโครงการ : การให้เงินให้เปล่า เพื่อจ้างที่ปรึกษาไทย ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ การสำรวจและออกแบบเบื้องต้น การสำรวจและออกแบบรายละเอียดเพื่อการก่อสร้าง และการจัดทำเอกสารประกวดราคา

> การถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่เมียนมาร์ : การให้เงินให้เปล่า โดยจัดหาบุคลากรซึ่งมีความชำนาญในสาขาต่างๆ ดำเนินการถ่ายทอดวิชาความรู้ ประสบการณ์ และเทคโนโลยี แก่เจ้าหน้าที่เมียนมาร์

- การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน : การให้เงินกู้เงินผ่อนปรนทั้งจำนวน (Concessional Loan) หรือการให้เงินกู้เงินผ่อนปรนและเงินให้เปล่า (Mixed Credit) เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

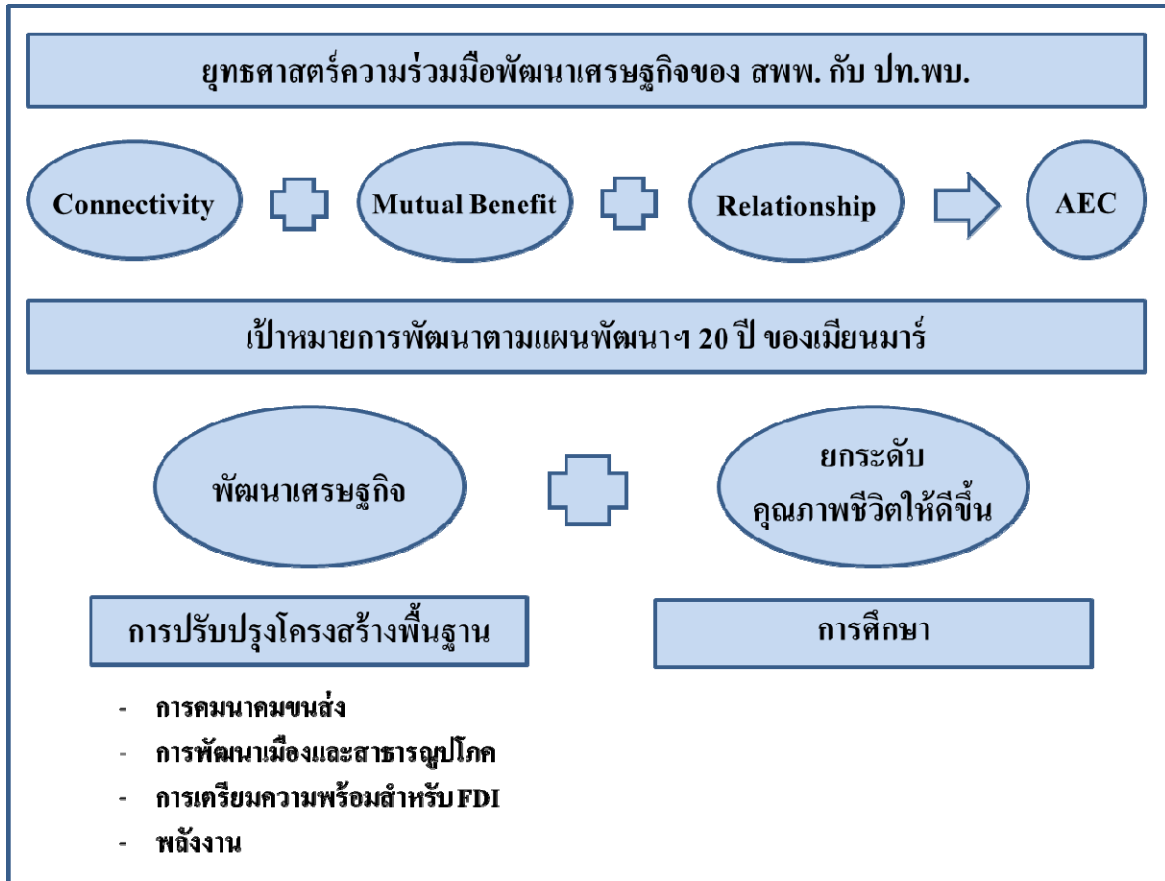
- การให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ : การให้ความสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง

(5) สาขาความร่วมมือกับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560

การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีความจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์ ดังนั้น สพพ. จึงให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมียนมาร์ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงประเทศไทยกับ ประเทศเมียนมาร์ เข้ากับอนุภูมิภาค (Connectivity) และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคตามเมืองที่สำคัญของเมียนมาร์ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมืองและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับไทย นอกจากนี้ สพพ. ยังต้องการเข้าไปมีบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาทางด้านสังคมของเมียนมาร์ ควบคู่ไปกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วย โดยเฉพาะการพัฒนาทางการศึกษา และสาธารณสุขตามพื้นที่โครงการที่ สพพ. ให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์

ทั้งนี้ ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับประเทศเพื่อนบ้านกับเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์ สามารถแสดงได้ดังแผนภาพ

แผนภาพแสดงความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับ ประเทศเพื่อนบ้านกับเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์

โดยที่สาขาความร่วมมือและเป้าหมายให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สาขาคมนาคมขนส่ง : สนับสนุนการขยายโครงข่ายและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางบก เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งระหว่างไทยกับเมืองสำคัญของเมียนมาร์ และเชื่อมไปยังเอเชียใต้และจีนตอนใต้ได้ รวมทั้งสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมทางอากาศให้ได้มาตรฐาน

2. สาขาอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน : ร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ และสนับสนุนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน เพื่อให้มีความพร้อมและเอื้ออำนวยต่อการค้า และการลงทุน ของนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติ

3. สาขาพลังงาน : ส่งเสริมการพัฒนา ระบบสายส่งไฟฟ้าในเมืองที่สำคัญของเมียนมาร์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มเสถียรภาพและความมั่นคงทางด้านพลังงานของเมียนมาร์ รวมทั้งมีการจำหน่ายไฟฟ้าไปยังภาคครัวเรือนในบริเวณที่กล่าวได้ตัวอย่างเพียงพอ

4. สาขาพัฒนาพื้นที่และเมือง : สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมทวาย เพื่อให้มีความพร้อมและเอื้ออำนวยต่อการค้า และการลงทุนของนักลงทุนเมียนมาร์ ไทย และต่างชาติ

5. สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ โดยการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคโนโลยี เช่น การบริหารจัดการหนี้ การบริหารจัดการโครงการ รวมถึงการบำรุงรักษาโครงการ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากโครงการให้ ความช่วยเหลือทางการเงินอย่างยั่งยืน

(6) กรอบโครงการให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560

จากการรวบรวมโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการตามความต้องการของเมียนมาร์ที่ได้จากการประชุมหารือกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของเมียนมาร์ โดยโครงการที่กล่าวเป็นไปตามความต้องการในลำดับต้นของเมียนมาร์ มีความสอดคล้องกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของเมียนมาร์ มีความสอดคล้องกับนโยบายของประเทศไทย และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงสอดคล้องกับกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคต่างๆ อาทิ GMS ACMECS ASEAN และทวิภาคี นอกจากนี้ โครงการที่กล่าวยังสนับสนุนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์เข้ากับอนุภูมิภาคสามารถกำหนดกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 โดยสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 แสดงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560
แยกตามสาขาความร่วมมือ

สาขาความร่วมมือ/ ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
1. สาขาคมนาคมขนส่ง 1.1 การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ	(1) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ตันบูไซค์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) และอาคารด่านชายแดน	20.00
	(2) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการพัฒนาถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะลำไย	20.00
	(3) การศึกษาความเป็นไปได้ และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	20.00
1.2 การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน	(4) โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์ 3 องค์/พญาตองซู-ตันบูไซค์	250.00
	(5) โครงการพัฒนาถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะลำไย	n.a.
	(6) โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	n.a.
2. สาขาอำนวยความสะดวกด้านการค้า และการลงทุน	(1) โครงการร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง	100.00
3. สาขาพลังงาน 3.1 การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ	(1) การศึกษาความเหมาะสมและออกแบบก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon)	13.00
	3.2 การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน	(2) โครงการก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon)
4. สาขาการพัฒนาพื้นที่และเมือง 4.1 การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ	(1) การศึกษาความเป็นไปได้ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	n.a.
	4.2 การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน	(2) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับนิคมอุตสาหกรรมทวาย
5. สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 5.1 การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ	(1) การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐของเมียนมาร์	n.a.

ตารางที่ 2 แสดงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 แยกตามประเภทการให้ความช่วยเหลือ

ประเภท	โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา			
			ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60
1. การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ	(1) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ทันบูไซค์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) และอาคารด่านชายแดน	20.00	*****			
	(2) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการพัฒนาถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะล่าย	20.00		*****		
	(3) การศึกษาความเป็นไปได้ และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	20.00			*****	
	(4) การศึกษาความเหมาะสมและออกแบบก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon)*	13.00	**			
	(5) การศึกษาความเป็นไปได้ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	10.00				*****
	(5) การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐของเมียนมาร์	n.a.	*****	*****	*****	*****
รวมการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ		n.a.				

หมายเหตุ * อยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาความเหมาะสมและออกแบบก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon) คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม 2556 หรือต้นปีงบประมาณ 2557

ตารางที่ 2 แสดงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 แยกตามประเภทการให้ความช่วยเหลือ (ต่อ)

ประเภท	โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา			
			ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60
2. การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน	(1) โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองชู-ตันบูไซค์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองชู-บ้านช่องสง) และอาคารด่านชายแดน	250.00			
	(2) โครงการพัฒนาถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะล่ำไย	n.a.			
	(3) โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	n.a.			
	(4) โครงการก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon)	n.a.			
	(5) โครงการร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง	100.00
	(6) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย*	n.a.				
รวมการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน		n.a.				
รวมการให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์		n.a.				

หมายเหตุ * โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ดำเนินการภายหลังปี 2560

ตารางที่ 3 แสดงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 แยกเป็นรายปี

หน่วย : ล้านบาท

ปี	TA/FA	โครงการ	วงเงิน	วัตถุประสงค์	สถานะโครงการ
2557	TA	(1) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ตันบูไซค์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) และอาคารด่านชายแดน	20.00	ศึกษา สำรวจ และออกแบบรายละเอียด เพื่อปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ตันบูไซค์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร และอาคารด่านชายแดน	อยู่ระหว่างจัดทำ TOR คาดว่า จะแล้วเสร็จในเดือน ส.ค. 56
	TA	(2) การศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด โครงการพัฒนาถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะลาไซ	20.00	ศึกษา สำรวจ และออกแบบรายละเอียด เพื่อปรับปรุงถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะลาไซ ซึ่งเป็นเส้นทางตามแนว East-West Economic Corridor	
	FA	(3) โครงการก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง (เขต North Okkalapa และ เขต North Dagon)	n.a.	ก่อสร้างระบบไฟฟ้าในเมืองย่างกุ้ง เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวในภาคเศรษฐกิจและประชากรในเมืองย่างกุ้ง และมีมาตรฐานสามารถจำหน่ายไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- รอผลการศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด - เมียนมาร์เสนอขอรับความช่วยเหลือทางการเงิน เมื่อวันที่ 3 ต.ค. 55
		(4) โครงการร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง	100.00	ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาและดำเนินงาน โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้องในเมียนมาร์ โดยการร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ ในบริษัท ทวาย เอส อี แซท ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด	- ลงนามในสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นบริษัท ทวาย เอส อี แซท ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 56 - อยู่ระหว่างการดำเนินการเพิ่มทุนจาก 20,000 บาท เป็น 12 ล้านบาท ภายในเวลา 3 เดือนหลังจากลงนาม

ตารางที่ 3 แสดงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กัมพูชนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 แยกเป็นรายปี (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	TA/FA	โครงการ	วงเงิน	วัตถุประสงค์	สถานะโครงการ
2558	TA	(1) การศึกษาความเป็นไปได้ และออกแบบรายละเอียด โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	20.00	ศึกษา สํารวจ และออกแบบรายละเอียด เพื่อปรับปรุงสนามบินทวายให้เป็นสนามบินนานาชาติ จะทำให้สนามบินดังกล่าวรองรับเที่ยวบินทั้งภายในและต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งเสริมให้การเดินทาง การค้าและการท่องเที่ยวในภูมิภาคขยายตัว	
	FA	(2) โครงการปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ทันบูไซย์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) และอาคารด่านชายแดน	250.00	ปรับปรุงถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาตองซู-ทันบูไซย์ (ช่วงท้ายหมู่บ้านพญาตองซู-บ้านช่องสง) ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร และอาคารด่านชายแดน	- รอผลการศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียด - เมียนมาร์เสนอขอรับความช่วยเหลือทางการเงิน เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 56
2559	TA	(1) การศึกษาความเป็นไปได้ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	n.a.	ศึกษา สํารวจ และออกแบบรายละเอียด เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	
	FA	(2) โครงการพัฒนาดถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะล่าย	n.a.	พัฒนาดถนนจากเมืองกอกะเร็ก-เมะล่าย ซึ่งเป็นเส้นทางตามแนว East-West Economic Corridor	
2560	FA	(1) โครงการปรับปรุงสนามบินทวาย	n.a.	ปรับปรุงสนามบินทวายให้เป็นสนามบินนานาชาติ	

5.4 การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

สพพ. จะมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ โดยมีการกำหนดติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กล่าว พร้อมทั้งพิจารณาปรับปรุงกรอบโครงการให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับเมียนมาร์ ระหว่างปี 2557-2560 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเมียนมาร์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานที่กล่าวเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเร่งแก้ไขได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันท่วงที รวมทั้งจัดทำกรอบการดำเนินงานที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละปี

สารบัญเอกสารแนบ

- เอกสารแนบ 1 การให้ความช่วยเหลือของ สพพ. ต่อ เมียนมาร์
- เอกสารแนบ 2 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับประเทศเพื่อนบ้าน

การให้ความช่วยเหลือของ สพพ. ต่อ เมียนมาร์

ที่ผ่านมา สพพ. ได้ให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแก่เมียนมาร์ ผ่านโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการ ซึ่งเป็นโครงการเพื่อการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีการให้เจ้าหน้าที่เมียนมาร์เข้ามารับการถ่ายทอดความรู้และดูงานในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินของ สพพ. ในประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 1 โครงการ วงเงิน 112.90 ล้านบาท

1. โครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย-พม่า จากเมียวดี-เชิงเขาตะนาวศรี สหภาพพม่า

(2) โครงการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ

(2.1) การถ่ายทอดความรู้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 9 หลักสูตร

1. หลักสูตร "Sub-Regional Seminar on Development Assistant from NEDA"
2. หลักสูตร "Road Safety Engineering Workshop"
3. หลักสูตร "Debt Management and Fiscal Issues" ครั้งที่ 1
4. โครงการสัมมนาเชิงวิชาการภายใต้หัวข้อการประชุมวิชาการนานาชาติด้านทางหลวงชนบท ครั้งที่ 2 (The 2nd International Symposium Rural Roads) และประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความปลอดภัยบนท้องถนนของสหพันธรัฐทางนานาชาติ (IRF Workshop on Roadside Safety & Work Zone Safety Applications)
5. หลักสูตร "Debt Management and Fiscal Issues" ครั้งที่ 2
6. โครงการอบรมเชิงวิชาการภายใต้หัวข้อ "Flood Protection and Prevention Program"
7. หลักสูตร "Airport Safety Program"
8. หลักสูตร "Debt Management and Fiscal Issues" ครั้งที่ 3
9. หลักสูตร "Project Management for Road and Bridge Construction"

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับประเทศเพื่อนบ้าน

1. ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ของ สปป. กับยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป. กับประเทศเพื่อนบ้านสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) และยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ระบุ ดังนี้

“ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ที่เป็นการสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การขยายความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการเปิดการค้าเสรี และวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น พัฒนารฐานลงทุน สร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ เสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศ เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และเชื้อโรค รวมทั้งบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การรักษาผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบกและทางทะเล”

1.2 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมและสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน สร้างความไว้วางใจ และความสมานฉันท์ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในภูมิภาค แบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

(1) **ยุทธศาสตร์ระดับนโยบาย** ได้แก่ การสร้างพันธกิจร่วมกัน การสร้างภาพลักษณ์ต่อประเทศเป้าหมาย การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจและสังคม การแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น ระบบโลจิสติกส์ร่วม การเชื่อมโยงทางสังคม วัฒนธรรม และขจัดเงื่อนไขของการก่อปัญหาด้านความมั่นคง การเสริมบทบาทภาคเอกชนและความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน และแสวงหาความร่วมมือจากประเทศที่สามและองค์กรการพัฒนาระหว่างประเทศที่มีศักยภาพ

(2) **ยุทธศาสตร์ความร่วมมือรายสาขา** 12 สาขา ได้แก่ ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านโทรคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการค้าการลงทุน ด้านอุตสาหกรรม ด้านท่องเที่ยว ด้านเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านสาธารณสุข ด้านการป้องกันภัยพิบัติ การสร้างระบบเตือนภัยและเฝ้าระวัง และด้านการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ

(3) ยุทธศาสตร์สนับสนุนการขับเคลื่อน ได้แก่ การสร้างเอกภาพภายในของไทย ในการดำเนินยุทธศาสตร์ การบูรณาการยุทธศาสตร์ของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาระบบ การประเมินความสำเร็จ และการสร้างความเข้มแข็งของกลไกการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และ สพพ.

จุดเน้นของยุทธศาสตร์ความร่วมมือ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับอนุภูมิภาคในระยะต่อไปควรเพิ่มจุดมุ่งหมายในการสร้างความเชื่อมโยงกับภาคีการพัฒนาในโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม การให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและเทคนิค การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และมุ่งเน้นความร่วมมือในการส่งเสริมและดึงดูดการค้าและการลงทุนในอนุภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างแท้จริง

2. สาขาความร่วมมือของไทยที่มีศักยภาพ

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ควรให้ความสำคัญกับสาขาความร่วมมือที่ประเทศไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถสูง อาทิ

- (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (3) การพัฒนาการศึกษา
- (4) การพัฒนาสาธารณสุข
- (5) การพัฒนาภาคเกษตรและชนบท
- (6) การพัฒนาพื้นที่และเมือง

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือของไทยแก่เมียนมาร์เกิดประโยชน์สูงสุด การให้ความช่วยเหลือที่กล่าวจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของเมียนมาร์ และความพร้อมของฝ่ายไทยด้วย รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทยและอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านของ สพพ. ในการสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาค (Connectivity) การสนับสนุนการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) การมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit) และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Relationship)

3. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของ สพพ. กับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ความสำคัญกับ 3 ด้าน คือ

- (1) การสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาค (Connectivity)
- (2) การมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit)
- (3) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Relationship)

ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจ และการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก รวมทั้งมีความมั่นคงในภูมิภาค นอกจากนี้ สพพ. ยังคาดหวังว่าการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน จะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในด้านต่างๆ ร่วมกัน ดังนี้

- (1) ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ทั้งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
- (2) มีการขยายศักยภาพและโอกาสทางด้านธุรกิจของภาคเอกชนไทยในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น
- (3) มีฐานการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น โดยแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจของบางประเทศเป็นที่ต้องการของไทย
- (4) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย โดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม
- (5) มีการขยายตัวและพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณพื้นที่ชายแดนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มขึ้น ทำให้การค้าและการลงทุนบริเวณชายแดนขยายตัว รวมทั้งประชาชนไทยที่อยู่บริเวณชายแดน มีภาวะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- (6) ช่วยเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย เนื่องจากเมื่อประเทศเพื่อนบ้าน มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และประชาชนมีความกินดีอยู่ดีแล้ว ก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านอาชญากรรมต่างๆ ต่อประชาชนไทยที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน
- (7) ขยายตลาดการค้าสินค้าของไทยในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น
- (8) อุตสาหกรรมของไทยสามารถย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีต้นทุนค่าแรงงานการผลิตที่ต่ำ เป็นแหล่งวัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตสำหรับสินค้าด้านอุตสาหกรรม รวมถึงอุปทานจากแหล่งต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อภาคอุตสาหกรรมของไทยต่อไป
- (9) ช่วยลดและบรรเทาปัญหาการเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย และอาชญากรรม
- (10) มีความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นพันธมิตรดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนในเวทีโลกร่วมกัน
- (11) ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านมีความเข้าใจ และรู้สึกที่ดีต่อประเทศไทยมากขึ้น

4. ประเภทการให้ความช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้าน

(1) การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ มีอยู่ 2 ลักษณะ

(1.1) การให้เงินกู้สำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการ (Concessional Loan for TA)

(1.2) การให้เงินให้เปล่าสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการ (Grant for TA)

ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการสามารถดำเนินการได้ใน 2 รูปแบบ คือ

1. การเตรียมความพร้อมของโครงการ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของโครงการ ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน โดยการจัดหาที่ปรึกษาไทยดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ ทางด้านวิศวกรรม เศรษฐศาสตร์ การเงิน สิ่งแวดล้อม การสำรวจออกแบบเบื้องต้น การสำรวจออกแบบ รายละเอียดเพื่อการก่อสร้าง การจัดทำเอกสารประกวดราคา และให้การฝึกอบรมอื่นๆ ที่จำเป็นในการ ดำเนินโครงการ

2. การถ่ายทอดความรู้แก่เจ้าหน้าที่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยจัดหาบุคลากรซึ่งมีความชำนาญ ในสาขาต่างๆ (Expert or Specialist) ดำเนินการถ่ายทอดวิชาความรู้ ประสบการณ์ และเทคโนโลยีแก่ เจ้าหน้าที่ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการ ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ต่างๆ และการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ การเงิน และหนี้สาธารณะของประเทศเพื่อนบ้าน

(2) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศเพื่อนบ้าน มีอยู่ 2 ลักษณะ

(2.1) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปเงินกู้ที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน (Concessional Loan)

- เป็นการให้เงินกู้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะที่มีเงื่อนไขทางการเงินผ่อนปรน
- อัตราดอกเบี้ยต่ำ เวลาชำระคืนเงินต้นและเวลาปลอดหนี้มีระยะเวลายาวกว่าปกติ

(2.2) การให้เงินช่วยเหลือแบบผสมระหว่างเงินกู้และเงินให้เปล่า (Mixed Credit)

- เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีสัดส่วนของเงินกู้เงื่อนไข ผ่อนปรนและเงินให้เปล่าผสมกัน ดังเช่น รัฐบาลไทยได้เคยให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาร์ในสัดส่วน ของเงินกู้และเงินให้เปล่าในอัตรา 70 : 30